

UNIVERZITA KARLOVA

Prezentace projektu CRP 2022

Podpora blended learningu vysokoškolskými knihovnamí a podpora vyučujících v jejich užívání (služby, zdroje, procesy)

PhDr. Radka Římanová, Ph.D.

21. 2. 2023

Základní informace o projektu

- Koordinující VŠ – Česká zemědělská univerzita
- Zapojeno 20 VŠ
- Projekt využil funkční vztahy mezi knihovnami pěstované Asociací knihoven vysokých škol
- Rozpočet výrazně krácen
  - redukce zahraničních aktivit,
  - přesun jednání do online prostředí (úspora cestovního)
  - Univerzita Karlova – 450 tis. Kč
- Hlavní cíl projektu:
  - Průzkum a návrh inovací knihovnických služeb v souvislosti s trendem blended learningu ve výuce na VŠ.

Analýza knihovních služeb a procesů a tipy jak dál ...

Dotazníkové šetření – vedla Univerzita Karlovy, FSV

- Shodné otázky pro všechny knihovny v projektu
- 1 424 akademických pracovníků (UK – 70)
- 4 715 studentů (všechny stupně studia) – (UK – 84)
- 56 celouniverzitních a fakultních knihoven – struktura shodná s ročním statistickým šetřením MŠMT – (UK – 23)
- Výstupy:
  - Souhrnná zpráva
  - Samostatné datové sety pro každé pracoviště, knihovny společně | datový set

Z dotazníkového šetření

- 47 % studentů nepoužívá pro studium tištěné zdroje vůbec
- 70 % studentů vnímají jako vlastní úkol opatřit si studijní literaturu
  - Pomoc oborové facebookové skupiny, Ulož.to, jinou cestou od spolužáků
  - 65 % studentů, že mají dobře dostupnou studijní literaturu i od vyučujících (skeny sdílené úložiště; 39 % v LMS Moodle nebo SIS
  - 40 % studentů tvrdí, že se jich porušování autorských práv netýká
- Studenti vidí v knihovníkovi experta na citování, problematiku plagiátorství, dohledávání informačních zdrojů a zajištění knih pro studium
- Potřeba prostoru v knihovnách (i pro realizaci online výuky)
- 68 % akademiků nespolupracuje s knihovnou (6% zve knihovníky do výuky, 9% akademiků využívání samostatných přednášek knihovníků pro svou výuku)
- 33 % akademiků zadává studijní literaturu podle dostupnosti (knihovna, EIZ), 29 % akademiků si myslí, že vyhledání literatury je povinností studenta, minimum se od pomoci studentům se studijní literaturou distancuje úplně

Dotazníkové šetření na UK

- 63 % studentům chybí v knihovně převážně odpočinkový i studijní prostor (mimo jiné pro zapojení online výuky)
- 38 % studentů má k dispozici studijní literaturu v LMS Moodle nebo SIS
- 32 % akademiků by uvítalo operativnější akvizici elektronických zdrojů, 15 % tištěných zdrojů
- 42 % akademických pracovníků by uvítalo online kurz ke knihovnickým službám, 6 % zapojení knihovníků do přímé výuky
- Knihovníci pocít'ují jako bariéru nemožnost zprostředkovat skenování tištěného fondu (autorské právo); nedostatek exemplářů
- Knihovny by rády rozšířily své prostory pro studenty, včetně individuálních studijních boxů

Jak podpořit blended learning : soubor doporučení pro vysokoškolské knihovny

- E-kniha na webu AKVŠ
- Výstup na základě rešerší, práce všech pracovních skupin, výstupy z workshopů, dotazníkového šetření i focus group
- Rozděleno do 6 tematických oblastí
  - Knihovník
    - Příprava studijních materiálů knihovníkem
  - Vzdělávání
    - Online konzultace
  - Elektronické informační zdroje a online nástroje
    - Demand drive acquisition, Evidence-base acquisition
  - Prostory a jejich vybavení
  - Půjčování předmětů
    - Sluchátka, notebooky, čtečky
  - Wellbeing a knihovna jako zprostředkovatel informací
    - Špunty do uší

- *Workshop pořádá Pracovní skupina IVIG AKVŠ v rámci Centrálního rozvojového projektu „Podpora blended learningu vysokoškolskými knihovnamí (služby, zdroje, procesy)“. Je určen především učícím knihovníkům na jednotlivých zapojených vysokých školách. Jeho náplní bude analýza dobré praxe ze všech podkladů, co během léta pracovní skupina nashromáždí. Cílem by mělo být během workshopu vytvořit základ textu doporučení pro knihovny, jak co nejlépe podporovat blended learning. Součástí workshopu bude i sběr připomínek, identifikace inovací a případných „bílých míst“, tj. témat, která je třeba dále pokrýt.*
- 13. 9. 2022, VŠE prezenčně
- Za UK 4 účastníci
- <https://www.akvs.cz/akce/akce-2022/workshop-bl/>

- *Workshop pořádá Univerzita Karlova ve spolupráci s AKVŠ ([Pracovní skupina EIZ](#)) v rámci Centrálního rozvojového projektu „Podpora blended learningu vysokoškolskými knihovnami (služby, zdroje, procesy)“.
Workshop je určen především správcům elektronických informačních zdrojů na jednotlivých zapojených vysokých školách a jeho hlavním cílem je sdílení zkušeností a dobré praxe v oblasti zpřístupnění EIZ, komunikace s uživateli a využití moderních nástrojů a metod.*
- 25. 5. 2022, VŠE prezenčně
- Počet účastníků 35
- <https://www.akvs.cz/akce/akce-2022/workshop-eiz/>

- *Centrum pro podporu e-learningu v Ústřední knihovně Univerzity Karlovy, to je celouniverzitní metodická podpora pro univerzitní páteřní nástroje, jako je LMS Moodle, ZOOM, MS Teams, Turnitin, StreamServery a Socrative. Na základě konkrétních „historek z natáčení“ se podělíme o zkušenosti z každodenního helpdesku, školení a individuálních konzultací. Nebudou chybět ani ojedinělé zážitky, jako byla příprava online přijímaček v roce 2020, spolupráce s ukrajinskými univerzitami nebo nejčastější problémy s copyrighitem, se kterými se potýkají akademici při tvorbě online kurzů. Myslíte si, že by bylo dobré, aby takové oddělení patřilo do knihovny?*
- 18. 10. 2022, Bibliotheca Academica 2022 Olomouc, prezenčně
- Počet účastníků 31
- <https://www.akvs.cz/wp-content/uploads/2022/10/workshop4.pdf>

Mapování potřeb studentů a pedagogů v oblasti podpory studia a výuky v režimu blended learningu ze strany vysokoškolské knihovny

- Kvalitativní výzkum – metoda focus group
- Zdroj pro e-knihu Jak podpořit blended learning: soubor doporučení
- Výzkumná zpráva (109 s.) – interní dokument pro všechny řešitelská pracoviště
- Výzkum proběhl na ČZU, JU, MENDELU, MUNI, TUL, VŠE, ZČU, UPOL
- Celkem 54 studujících, 7 akademických pracovníků
- Výzkumné otázky:
  - Jakým způsobem si studující obstarávají studijní literaturu
    - Literatura versus „power point od vyučujícího“
  - Informační zdroje ke studiu
    - Problém s licencemi pro tu či onu školu, spolupráce studentů napříč univerzitami
  - Online výuka
  - ....

- Poděkování MŠMT, že bylo možné podat „knihovnické“ CRP
- Poděkování vedení UK za podporu, zpětnou vazbu i zájem o rozvoj služeb knihoven na UK jako nezbytnou součást rozvoje výuky
- Poděkování týmům fakultních knihoven UK za zapojení
- V projektu využito sítě AKVŠ, záruka udržitelnosti,
  - tým se po ukončení CRP „nerozprchne“
  - Posílení zapojení mladých knihovníků ve VŠ knihovnách
    - Posílení mezigeneračního aspektu v této profesi
- Mnoho poznatků, nyní bude využito pro další práci, formulování koncepcí a rozvoj knihoven i knihovníků VŠ v roce 2023 a dále

Hlavní rozdíl mezi českou a zahraniční vysokoškolskou knihovnou, otázka na závěr...

Analýzy výrazně potvrdily hypotézu,
že na českých školách se nevyskytují a nejsou ani
očekávání/žádání „teaching librarians“

Proč, když je to v zahraničí tak běžný jev?

Děkujeme vám za pozornost!

Další informace k projektu, zejména dílčí část UK

PhDr. Radka Římanová

Vedoucí Ústřední knihovny UK

radka.rimanova@ruk.cuni.cz

Univerzita Karlova